

EL JACIMENT DE PUIGDELFI

RESUM

Dins la Campanya de Prospeccions de les terrasses del riu Francolí portada a terme per les Àrees de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona el juliol de 1989, es detectaren, al terme de Perafort, una sèrie de restes materials ceràmiques i lítiques, així com una estructura de pedra seca que vam datar com a possiblement pertanyents al Bronze Final.

ABSTRACT

Prehistory, Ancient History and Archaeology Areas of Tarragona University, are realizing a Prospections of the sedimentary terraces of Francolí river.

In Juny of 1989, was detected near the village of Perafort an united of remains composed by ceramic and lithic material, and one stone-structure that are probably date in Later Bronze Age.

PARAULES CLAU

Puigdelfí, riu Francolí, sistema lògic-analític, BP, BN1G, BN2G, potencial, Bronze Final.

KEY BOARDS

Puigdelfí, Francolí river, Logical Analytical System, BP, BN1G, BN2G, potencial, later Bronze Age.

Dins la Campanya de Prospeccions de les terrasses del riu Francolí portada a terme el mes de juliol de 1989 per les Àrees de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona, es detectaren restes d'una estructura arquitectònica feta en

pedra seca sense escairar, així com materials ceràmics i lítics a la vessant d'un turó no massa elevat recobert de matoll i pinar, situat al marge esquerre del riu Francolí, molt prop de la població de Puigdelfí, al terme municipal de Perafort. El seu emplaçament concret es corresponia amb 41° 11' latitud Nord, 1° 14' longitud Oest, al costat de la Carretera N-240 Tarragona-Lleida. La seva ubicació correspon a l'ortofotomapa 446-4-7, al quadre que nosaltres anomenarem A-2 segons la partició que férem d'aquest plànol per facilitar el treball de prospecció.

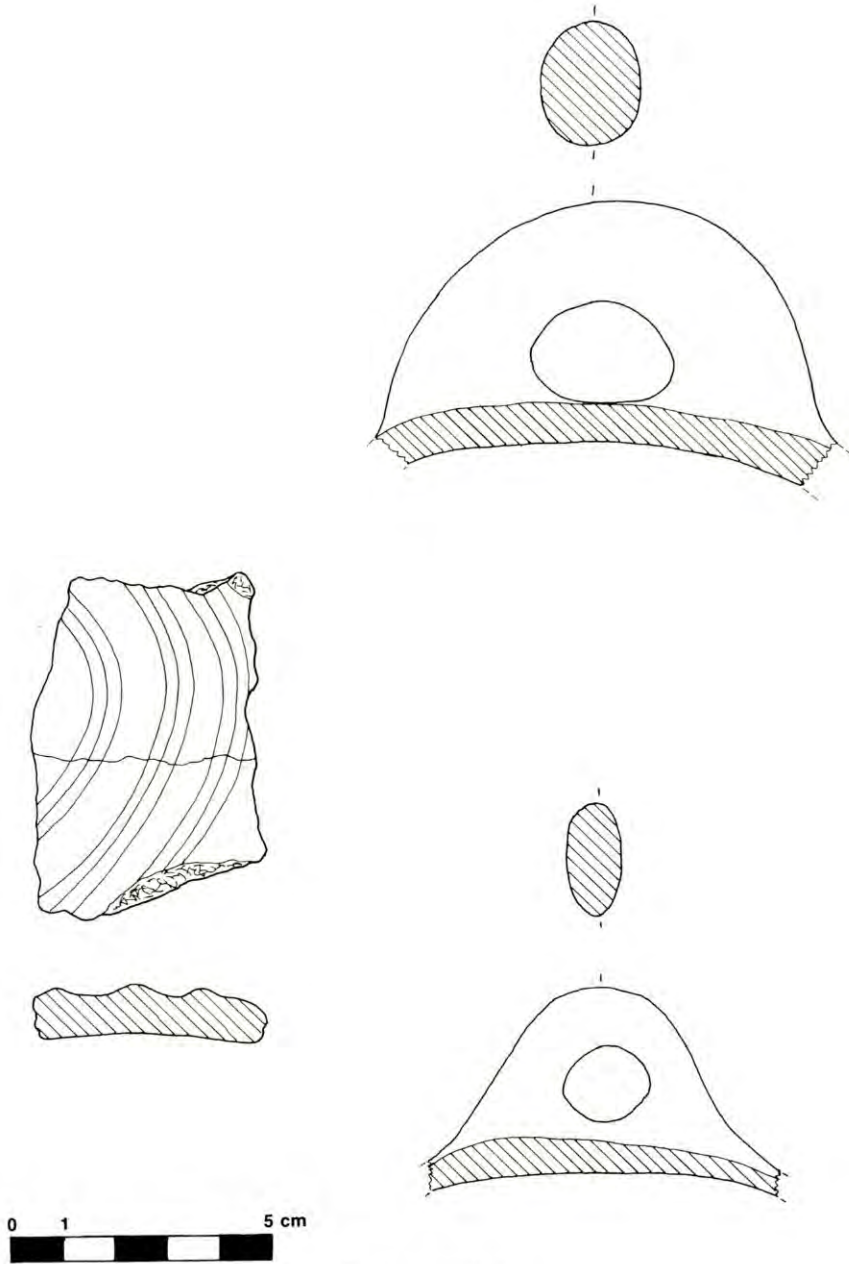
Es localitzaren a l'anomenat jaciment diversos fragments de ceràmica (18 en total) en posició secundària, tots ells fabricats a mà, destacant únicament tres peces determinables per la seva forma o decoració, que ens permeteren provisionalment classificar l'assentament dins del marc cronològic abarcat per l'etapa denominada Bronze Final. L'argila de les ceràmiques presentava un color ataronjat fosc i marró, amb abundant desgreixant majoritàriament calcari d'un tamany que oscil·lava entre els dos i cinc mil·límetres. Les peces en general tenien un acabat groller.

Els materials arqueològics aparegueren força concentrats al voltant de l'estructura arquitectònica abans citada, i per tant en una superfície de terreny reduïda. Aquest fet, juntament amb la poca quantitat de restes localitzades en superfície, ens feren pensar en un establiment de petites dimensions.

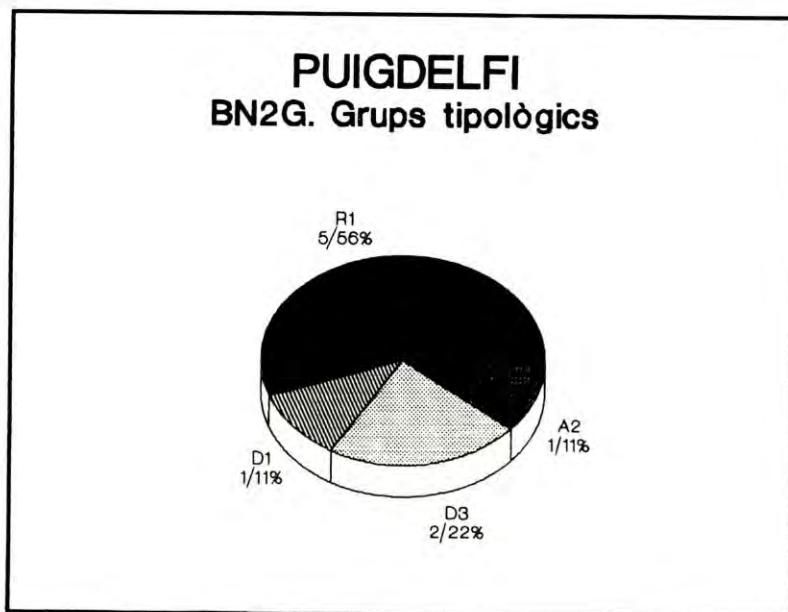
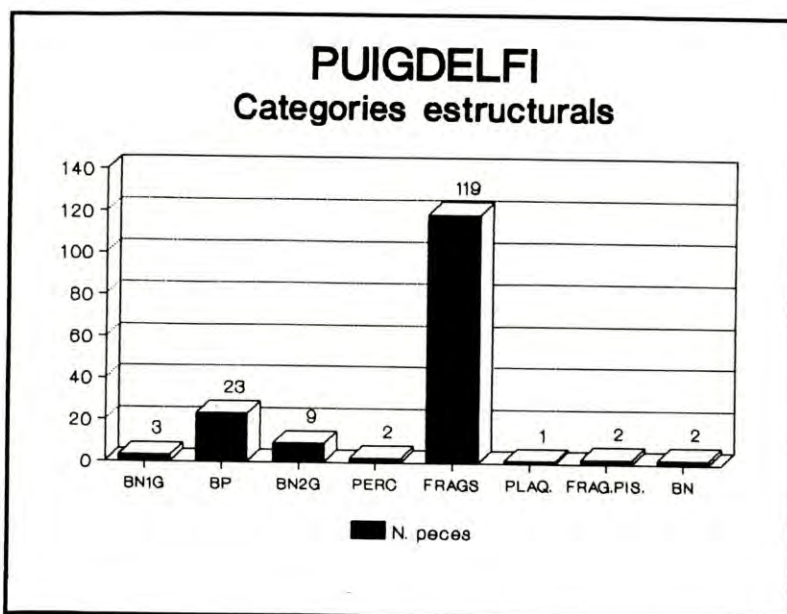
L'anàlisi del registre lític s'ha realitzat seguint el sistema lògic-analític (Carbonell, Guilbaud, Mora: 1983; Guilbaud: 1985-87). En aquest sistema es diferencien tres categories estructurals per tal de discriminar els objectes de registre: BP, BN1G i BN2G.

BN1G

Encara que quantitativament la presència de BN1G sigui escassa, podem establir certes característiques. En primer lloc, l'explotació es realitza sobre volum de tipus cub. Hi ha una especialització en els processos de talla, que es fa sobre plans horitzontals i transversals, amb una explotació dominant cilíndrica. La talla està encaminada a l'obtenció de BP laminars no flexibilitzades ni, en la majoria del casos, regulars. Les bases o plataformes de les BN1G són essencialment neutres (NE) o en fase cortical (NO).

Fragments ceràmics.

Diagrames referents al material lític.

BP

La talla especialitzada en els plans horitzontal, sagital i transversal dóna lloc a l'obtenció de BP de tipus laminar. Es destaca el tipus de talla en plataforma, que ens indica una tècnica per percussió. Tot i així, hi és també present el taló de tipus puntiforme i lineal, que ens indica una talla per pressió. Respecte a la morfologia de les cares dorsals es fa patent, majoritàriament, una absència d'arestes, ja sigui per la presència de còrtex o per les múltiples fractures. En menor nombre hi són presents les arestes longitudinals dobles i triples.

BN2G

La categoria de BN2G es destaca per un tipus de retoc molt marginal. Majoritàriament les BN2G corresponen a l'ordre dels simples, a excepció d'un dels casos. No hi ha un ampli espectre de morfotips, sinó que n'hi ha un de clarament dominant, els R1 (rascadores laterals), amb un 56%, i dos de no dominants, el grup de les rascadores denticulades (D3), amb un 22%, i el grup de les abruptes (A2), amb un 11%.

POTENCIAL

L'anàlisi del potencial s'ha efectuat a partir dels estudis d'Airvaux (1987). En el registre de Pd hi ha un clar predomini del model potencial diedre i d'una manera marginal de triedres. Tant les BP com les BN2G presenten poca regularitat tant en la configuració del tall com de l'angle. En molts casos el retoc rectilitza el tall brut provocant un augment del valor del potencial morfodinàmic.

ELISABET HUNTINGFORD I ANTIGAS ¹
 JORDI DILOLI I FONTS ²
 MÒNICA SALVADÓ I ARTELLS ²

1. Professora Titular d'Història Antiga a la Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona, U.B. membre del Laboratori d'Arqueologia Universitat de Barcelona, Tarragona (L.A.U.B.T.).
 2. Membre del L.A.U.B.T.

BIBLIOGRAFIA

- AIRVAUX, J. (1987). *Les potentialités morphologiques*. «Sistemes d'anàlisi en Prehistòria». C.R.P.E.S. - Ajuntament de Girona, pp. 17 ss.
- CARBONELL, E.; GUILBAUD, M.; MORA, R. (1983). *Utilización de la lógica analítica para el estudio de tecnocomplejos a cantos tallados*. «Cahier Noir», 1. Girona. C.R.P.E.S., pp. 2-79.
- GUILBAUD, M. (1985-87). *Dynamique du débitage*. «Cahiers de Typologie Analytique». Inst. Univ. de Recherche Scientifique.
- LAPLACE, G. (1972). *La typologie analytique et structurale: Base rationnelle d'étude des industries lithiques et osseuses*. «Banque des données archéologiques». Colloques Nationaux de C.N.R.S., pp. 91-143.
- VILASEGA, S. (1973). *Reus y su entorno en la Prehistoria*. Ed. Rosa de Reus, núm. 48-49.